

BADSEM 2000

(Batı Anadolu Deprem Sempozyumu)

Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şubesi öncülüğünde 24-27 Mayıs 2000 tarihleri arasında İzmir'de düzenlenen BÂDSEM 2000 (Batı Anadolu'nun Depremselliği Sempozyumu) İzmir Atatürk Kültür Sitesi'nde gerçekleştirildi, İzmir Valiliği, Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, MTA Ege Bölge Müdürlüğü, İMO İzmir Şubesi ve JFMO İzmir Şubesi'nin de düzenleme kurulunda yer aldığı organizasyonda uzmanlar 55 bildiri ile Batı Anadolu'nun depremselliğini tartışılar,

Slayt ve Poster sunumlarının da yer aldığı sempozyumda, "Yapı Denetimi ve Denetim Sistemleri" ve "Batı Anadolu'nun Depremselliği Açısından Arazi Kullanım ve Şehir Planlama" konulu iki de panel yapıldı.

BADSEM-2000 Sempozyumu'na odamız adına İl Başkan İsmet Cengiz ve Mesleki Uygulamalar Üyemiz Dr. Dinçer Çağlan katılmıştır. JMO adına açılış konuşmasını yapan Cengiz, özellikle son günlerde bir meslek disiplininin dar meslekçi yaklaşımlarını eleştirmiş ve 595 Sayılı Kanun Hükmünde Karamame ile yayınlanan yapı denetiminin Türkiye'nin en büyük özelleştirmesi olduğuna dikkat çekmiştir. Yapı denetim Paneli'nde Odamızın görüşlerini anlatan Dr. Dinçer Çağlan

İsmet Cengiz
JMO İl Başkanı

ise, kararnameyle yapı denetimi adı altında tekellere 500 milyon dolarlık bir rant sağladığını vurgulamıştır. Aşağıda JMO İl Başkanı İsmet Cengiz'in JMO adına yaptığı açılış konuşmasını bulacaksınız.

Sayın Vali, Sayın Belediye Başkanı, Sayın Rektör

Sayın konuklar, Değerli Meslektaşlar, Sayın Basın Mensupları,

Jeoloji Mühendisleri Odası adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Topraklarının ve nüfusunun % 90'ından fazlası deprem kuşağı içerisinde yer alan ülkemizde, hasar yapıcı depremlerin en

yoğun olduğu dört bölgeden birini Batı Anadolu oluşturuyor Binlerce yıldır birçok uygarlığın kurulduğu bu bölge aynı zamanda genel olarak doğayı ve insanı, özel olarak ta depremi anlama, bilgilendirme ve aydınlanma tarihinde önemli bir yer tutuyor,*

Smyrna'lı yani İzmirli ozan Homeros'un ve Askra'lı Hesiodos'un Milattan 7-8 yüzyıl önce yazdıkları eserlerle günümüze ulaşan Yunan mitolojisinde doğal ve toplumsal olaylar tanrısal ve dinsel bir kurguyla açıklandı, Zeus'un kardeşi Poseidon, denizlere hükmetmekle birlikte aynı zamanda "depremlerden sorumlu" tanrıydı. Sözelimi kadınların açık giysilerine ya da şarap içmesine kızarak üç uçlu mızrağını yere vurup, onu sarsarak onu uyandırırdı,

Bilimin ve Felsefenin anayurdu olan Ege kıyıları bu dinsel düşünüşün aşılmasının da tanığı olmuştur, Dünyanın su üzerinde

üzzen bir disk gibi, deniz üzerinde yüzen karalardan oluştuğunu öne süren Tales, buralı, yanibaşımızdaki Mi letos'luydu. "Tales, tanrıları iyi ve kötü ruhları, olağanüstü güçleri bir kenara bırakarak işe başlıyor; maddeyi bilme-ye, açıklamaya çalışırken maddenin kendisinden hareket*

SEMPOZYUM/PANEL

ediyordu; dogmalardan, inançtan ve gelenekten değil Bir Örnek vermek gerekirse, depremlerin nedenini depremin oluştuğu varlık alanından hareketle bilmeye (jeolojik olaylarla açıklama) çalışmakla, depremin nedenlerini başka bir alandan hareketle, örneğin insan davranışları ile (ahlaki yozlaşma, inançsızlık gibi) açıklamaya çalışma arasında ne denli bir ayırım varsa, Thales'in yaklaşımı ile kendisinden öncekiler arasında o denli niteliksel bir ayırım vardır. Dinsel düşünüşle bilimsel düşünüş arasındaki bu ilk ayırım yine Miletos'lu Anaksimandros ve Anaksimenes'le devam etmiştir. İlk canlılık ve insanların denizlerde oluşup gelişerek bugünkü biçimini kazanıncaya değin pek çok biçim değiştirdiğini saviayan Anaksimandros, olağanüstü bir gözlem ve değerlendirme yeteneğiyle dünyanın hiçbir şeye dayanmadan boşlukta durduğunu ve silindir biçiminde olduğunu söylüyordu. Hemşehrileri gibi bilimin tüm sorunlarıyla uğraşan Anaksimenes, çağdaş anlamı ile fizik, astronomi ve jeoloji ile ilgili kuramlar geliştirmiştir. Tarihte ilk deprem oluşum modelini öne süren ve Sparta'da olacak bir depremi önceden haber verdiği bilinen Anaksimenes, denizlerin sükreli çökmesiyle giderek kuruyan ve gevrekleşen dünyanın bazı yerlerinde (eski yapılardaki sıvaların dökülmesi gibi) çökmeler oluştuğunu savlamıştı.

Günümüzden yaklaşık 2500 yıl önce doğa olayların doğanın içinden, akıl ve gözleme dayalı açıklama çabaları ne kadar basit görünse de aydınlanma yolunda önemli adımları oluşturdu. Bugün ayını topraklarda depremin hala "takdiN ilahi" ve "Tanrının gazabı"yla açıklandığı ve bu anlayışın siyasal yaşamımızdaki etkinliği düşünülürse bu adımların büyüklüğü anlaşılabilir.

Sayın konuklar; evet deprem jeolojik konumu nedeniyle "ülkemizin bilimsel kadederdir. Ancak bu doğa olayını afete dönüştüren, doğa-insan ilişkisinde aklın, bilimin ve mühendisliğin değil, dogmacı, hurafeci, faydacı ve rantçı sosyo-politik yaklaşımların egemen olmasıdır. Kent- sel ve endüstriyel yerleşim alanlarının seçimi ve yapılaşmada bilimsel norm ve tekniklere uyulması depremlerin yıkıcı etkilerini en aza indirgeyecek temel önlemlerdir,

Ancak, ne yazık ki, 17 Ağustos ve ^Kasım depremlerinin acı deneyimlerinden sonra mevzuata yansıyan görece olumlu adımlardan son günlerde geriye dönüşmeye çalışıldığını üzümlerle izlemekteyiz.

Birincisi 10 Nisan tarihli ve 595 Sayılı Kanun Hükmünde Karanname'yle yapı denetimi kamusal bir hizmet olmaktan çıkarılmakta, ticari bir faaliyete, bir rant alanına dönüştürülmektedir. Bu anlamda Türkiye'nin en büyük özelleştirmelerinden birisi gerçekleştirilmektedir. Oysa, insanların can ve mal güvenliklerinin konusu olduğu bu konu kamu hizmetinin temel alanı olmalıdır. Bu. ülkemiz için özellikle önemlidir. Yapı denetimi hizmeti başta hemşehrileri tarafından doğru- dan yerinde seçim yoluyla siyasal olarak ve hukuken denetlenebilen yerel yönetimler, yine seçim yoluyla hesap vermek zorunda olan merkezi yönetimin ilgili birimleri ve üyelerine, bilime, mesleğe ve ülkeye karşı sorumlu olan ilgili Mimar ve Mühendis Odaları tarafından yerine getirilmeli, kar getiren bir faaliyet olarak görülmemelidir,

İkincisi, yapılaşma sürecinde ülkemizde önemli olan jeoteknik etüt aşamasına ilişkin dar meslekçi girişimlerdir. Multidisipliner bir alan olarak tanımladığımız bu etülerin tek bir mühendislik disiplininin

tekeline almaya dönük yönetmelik değişikliklerini amaçlayan lobi faaliyetlerini bilim ve mühendislik etiğiyle bağdaştır- mıyoruz,

Sayın konuklar, değerli meslektaşlar; bu türden sorunların çözümünün değişik mühendislik disiplinlerinin birlikte oluştu- ruşu ve görkemli bir örneğini şu anda yaşadığımız bilimsel platformdaki su- num, öneri ve tartışmalardan geçmesi gerektiğini belirtmek isterim. Bu çerçe- vede Sempozyumda sunulacak bildiri ve görüşlerin insan-doğa ilişkisinin akıl ve bilimin ışığında düzenlenmesine önemli katkılar sağlayacağı düşüncesiyle, başta Sayın Valimiz olmak üzere tüm Düzenle- me Kurulu'na, Yürütme Kurulu'na, katılımcılara ve izleyicilere Jeoloji Mühendis- leri Odası adına teşekkür ediyorum, Bili- min toplumca içsel/eşmesi için bu türden etkinlikleri yaygınlaştırmaya ve çoğalt- maya devam edeceğimizi belirtmek iste- rim.

Bitirirken izninizle Oda Başkanımız Ay- dın ÇELEBİ'nin ifadeleriyle bir anekdotu iletmek istiyorum. Şöyle diyordu ÇELE- Bİ, Haber Bültenimizde;

"17 Ağustos Depremi hemen sonrası... Muhabir çocuğa deprem sırasında neler hissettiğini sordu. Çocuk irileşmiş gözle- riyle yaşadıklarını, korkularını anlattı. Muhabir "senin kardeşlerin var mı?" diye sordu, Çocuk "var,,,," dedi ve hıçkırarak ekledi, "di,,,," Küçük Ali'nin hecelerini ke- sen fay, sadece bir an yüreğimizi acıtıp geçmesin. Yüreğimizde ve beynimizde kalıcı depremler oluştursun. Aklımıza, bi- limimize ve mühendisliğimize yazılsın. Yazılsın ki, insanoğlunun doğayla ilişkisi- nin piyasanın acımasız kar hesaplarına bırakılmasına izin vermeyelim."

Saygıfar sunuyorum. "